

Ačkoliv faleristika jako nauka o nositelných formách vyznamenání u nás stále není akademickou obcí akceptována jako samostatná pomocná věda historická,¹ bádání o ní se neustále rozvíjí díky několika zájemcům z řad odborné i laické veřejnosti.² Nemá smysl příliš hořekovat nad tímto stavem, protože odpovídá postavení historických věd v rámci vývoje republikánského Československa.³

Teoretické základy faleristiky tak položili laičtí badatelé a sběratelé Oldřich Pilz⁴ a zejména Václav Měříčka.⁵ Právě posledně jmenovaný byl akceptován nejen sběrateli, ale i odbornou veřejností v zahraničí.⁶

Dekret k Řádu Klementa Gottvalda Za budování socialistické vlasti ve formě listiny, 1986, soukromá sbírka

- 1 Je brána jako marginální záležitost spolu s vexilologií a zmiňována v heraldice (popř. v numismatice), z níž po formální stránce vychází, viz klasická práce: Karel SCHWARZENBERG, *Heraldika*, Praha 1941 (reprint Ars Collegium, Uherské Hradiště 1992), či je naprosto ignorována, viz Ivan Hlaváček – Jaroslav Kašpar – Rostislav Nový, *Vademecum pomocných věd historických*, Praha 1988.
- 2 Posun lze zaznamenat především od 90. let 20. století díky ediční politice nakladatelství LIBRI, viz Milan Buben, *Encyklopedie heraldiky*, Praha 1994 a František Lobkowicz, *Encyklopedie řádů a vyznamenání*, Praha 1995. Vedle pražské původně Československé, dnes České společnosti přátel drobné plastiky a jejího periodika *Drobná plastika* vznikl v roce 1988 v Brně Kroužek faleristů, který záhy začal vydávat zpravodaj *Signum*. V obou časopisech nalezneme řadu příspěvků metodické povahy, kupř. Josef Hrdý, *Faleristika – praxe a teorie*, Signum 1991, 14, s. 281–284.
- 3 Historické vědy se do značné míry staly služkou politiky. Připomeňme to jen na vztahu státu k vyznamenáním obecně. Negativním vymezením vůči systému rakousko-uherských vyznamenání na pouze ideologické platformě již při samotném vzniku československého státu (jako vzor sloužil model Spojených států amerických) došlo k psychologickému pokřivení vztahu občana k této evropsky tradiční součásti státní symboliky. A založení Řádu bílého lva omezeného pouze na cizince to jen podtrhlo. Příklonem k sovětskému modelu po 2. světové válce došlo postupně k zkolabování prestiže aktu vyznamenání stejně jako celého komunistického systému.
- 4 O něm: Zdeněk Čejka, *O některých zasloužilých členech Společnosti*, *Drobná plastika* 1, 1997, s. 45–47.
- 5 Václav Měříčka, o něm: Zdeněk Čejka, *Václav August Měříčka – český falerista*, *Drobná plastika* 1, 1996, s. 81–96; J. L. H., *Výběrová bibliografie A. V. Měříčky*, Signum 1995, 12, s. 332–340.
- 6 O terminologii jím prosazenou se opírá současná slovenská, polská, ruská i maďarská faleristika: viz Igor Graus, *Slovenská faleristická terminológia, Správy*. Informačný bulletin pobočky SNS a Východoslovenského múzea v Košiciach 15, 1988, 55–56, s. 16–27; Krzysztof Filipow, *Falerystyka Polska XVII–XIX wieku*, Białystok 2003; Igor Vsevolodovič Vsevolodov, *Besedy o faleristike*, Moskva